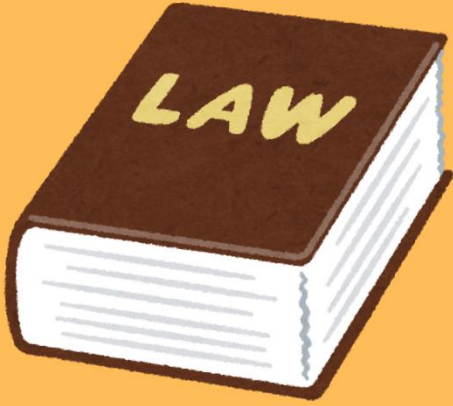

JUSTICE

HUKUK
ÖZİŞİK
NOTLAR 1996

**BORCLAR
GENEL
HUKUKU
GÜZ-VİZE**

İletişim : 0505 346 19 98

@ozisikhukuknotlar

Şahsilik İlkesi

Alacaklının hakkına kavuşabilmesi için borçlunun yardımına ihtiyacı olmasına şahsilik denir.

Kira sözleşmesi yapılamadan beş saat önce A'nın evi "İ" tarafından haksız olarak işgal edilmiştir.

A'nın yani kiraya verenin temel borcu; malın kullanımını kiracıya tahsis etmektir.

Kiracı "K" kira sözleşmesinden doğan alacak hakkına dayanarak "İ" kişisini evden çıkarabilir mi?

Çıkaramaz çünkü alacak hakkı eşya üzerinde doğrudan bir hâkimiyet sağlamaz. Dolaylı bir hâkimiyet sağlar. Yani alacak hakkı kiracının mal sahibine karşı ileri sürebileceği bir haktır.

"K" alacak hakkını sadece "A"ya karşı ileri sürebilir.

"K" kişinin haktan yararlanabilmesi yani kiradan istifade edebilmesi "A" kişinin yardımına bağlıdır.

Eğer "A" kişisi "K" kişisine aynı bir hak tanısaydı bu hak eşya üzerinde doğrudan bir hâkimiyet sağladığı için "K" kişisi "İ" kişisini tahliye edebilirdi.

Alacak hakları bir kişiyle başka bir kişi arasında bir ilişki kurar, mal üzerinde doğrudan hâkimiyet sağlamaz, malı elde edebilmemiz mutlaka borçlunun yardımını gerektirir.

Oysa aynı hak kişinin eşya üzerinde sahip olduğu haktır ve eşya üzerinde doğrudan hâkimiyet sağlar.

Nispiilik İlkesi

Borç ilişkisinden doğan alacak hakkı yalnızca ilişkinin diğer tarafına ileri sürülebilir.

“S” vazosunu “A”ya satmayı teklif etti, “A” da bunu kabul etti. Mal bedeli üzerinde anlaşıldı sözleşme kuruldu. Sözleşmeye göre “S” vazoyu bir ay sonra teslim edecek.

Buna göre mülkiyet alıcıya geçti mi?

Bizim hukukumuzda satış sözleşmesi sadece borçlandırıcı bir işlemdir. Mülkiyeti karşı tarafa geçirmeye yaramaz. Bu sözleşmeyle taraflar borçlanmış olur. Satıcı “S” vazoyu teslim yani mülkiyeti devir borcu, alıcı “A” satış bedelini ödeme borcu altına girmiş oldu. Mülkiyet hakkının alıcıya geçmesi için hakkı devreden işlemlerin yani tasarruf işlemlerinin yapılması gerekir. Taşınırlarda mülkiyetin geçmesi için zilyetliğin alıcıya nakledilmesi lazım. (Zilyetlik: mal üzerindeki hâkimiyet) Zilyetlik nakli çoğu zaman **teslimle** olur.

“S” aynı vazoyu “A”ya teslim etmeden “F”ye satıp **teslim** etmiş. Buna göre “A” satış sözleşmesinden doğan alacak hakkını yeni malik “F”ye karşı ileri sürebilir mi?

“A”nın “S” ile yaptığı satış sözleşmesinin muhatabı “S”dir. Bu nedenle “A” vazonun teslimini yalnızca “S”den talep edebilir. “F” bu satış sözleşmesine taraf değildir. “S” “A”nın uğradığı zararlardan sorumludur.

“F” vazoyu sadece “A” ya zarar vermek için “S”den satın alırsa; “A”, “F”den maddi manevi tazminat talep edebilir.(haksız fiilden dolayı)

“TBK m.49/II-Zarar verici fiili yasaklayan bir hukuk kuralı bulunmasa bile, ahlaka aykırı bir fiille başkasına kasten zarar veren de, bu zararı gidermekle yükümlüdür”

Borçlunun Yerleşim Yerinde İfa İlkesi

Sözleşmede aksine bir hüküm yoksa para ve parça borcu dışındaki borçlar borçlunun yerleşim yerinde ifa edilir.

Yapılan anlaşmaya göre “S” kömürü bir ay sonra “A”ya teslim edecek. Ancak anlaşmada kömürlerin teslim yerini taraflar belirlememiş. Bu durumda kömürler, kömürlerin teslim borcunun borçlusu olan “S”nin yerleşim yerinde ifa edilecek.

Para borçları alacaklının yerleşim yerinde, parça borçları ise sözleşmenin yapıldığı anda malın bulunduğu yerde ifa edilir.

Borç ve Borç İlişkisi

Borç ve borç ilişkisi kavramları kanunda tanımlanmamıştır. Doktrinde borç iki anlamda kullanılır.

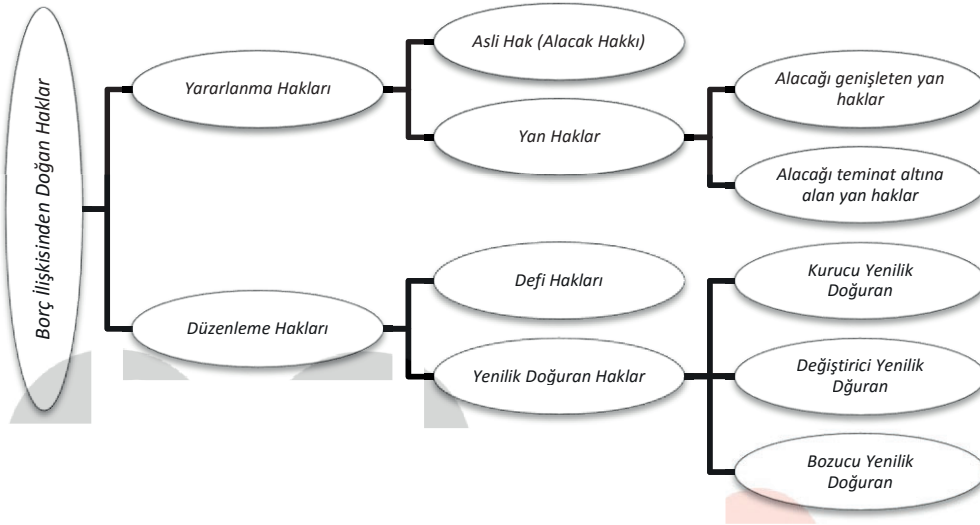
Geniş Anlamda Borç: Borç ilişkisi geniş anlamda borçtur. Borç ilişkisi sözleşmeden, haksız fiillerden, sebepsiz zenginleşmeden doğabilir. Borç ilişkisi iki taraf arasında var olan ve içeriğinde bir veya birden çok alacak hakkı, yenilik doğuran hak ve defî hakları barındıran hukuki bağıdır.

Dar Anlamda Borç: Borç ilişkisinde yer alan tek tek edim yükümlülükleri.

Kira sözleşmesi “A” ile “K” arasında borç ilişkisi yaratır. Buna geniş anlamda borç denir. Kiracının her ay düzenli olarak bedel ödeme borcu ise dar anlamda borçtur. Kira konusu malı sözleşme bitiminde iade etme borcu da dar anlamda borçtur. Kiraya veren kira konusu malla ilgili

Borç İlişkisinden Doğan Haklar

Borç ilişkisinden doğan haklar doktrinde ikiye ayrılarak incelenir.

1) Yararlanma Hakları:

Belirli bir davranıştan veya hukuki değerden yararlanma. Buna doktrinde birincil haklar da denir. İkiye ayrılarak incelenir.

a) Asli Hak (Alacak Hakkı) :

Borcun ifasıyla alacaklı bir yarar elde eder. Bu yüzden ifa yararlanma hakkıdır. Borç ilişkisinin aktif süjesi (talep eden) alacaklıdır. Borçlu ise talebe maruz kalandır yani pasif süje.

Alacak Hakkının Özellikleri

*Alacak hakları **mal varlığı** haklarındandır. Çünkü parayla ölçülebilen mali bir değer taşır. Alacak hakkı dışında aynı haklar, fikri haklar da mal varlığı hakkıdır ancak bunlar mutlak haktır.*

*Alacak hakkı **yararlanma hakkıdır**. Borcun ifasıyla alacaklı maddi veya manevi yarar elde eder. Kiraya verenin borç ilişkisinden beklediği yarar kiranın düzenli, tam ve zamanında ifasıdır. Kiracının yararı ise kira konusu malı kira süresince dilediği gibi kullanmak, sorunsuz bir şekilde malın teslim edilmesi.*

Eksik Borçlar

Borçlu borcunu yerine getirmekle hükmen sorumludur. Yerine getirmediği takdirde alacaklı bunu talep ve dava edebilir.

Ancak borcun sorumluluğuna yol açan bu kural bazı borçlar için uygulanmaz.

Bazı borçlarda borç vardır ancak sorumluluk yoktur. Bunlara **eksik borç** denir. Bu tür borçlarda yasa koyucu alacaklıya talep ve dava hakkı vermemiştir. Borçlu ifadan kaçınabilir.

Eksik Borçların Özellikleri

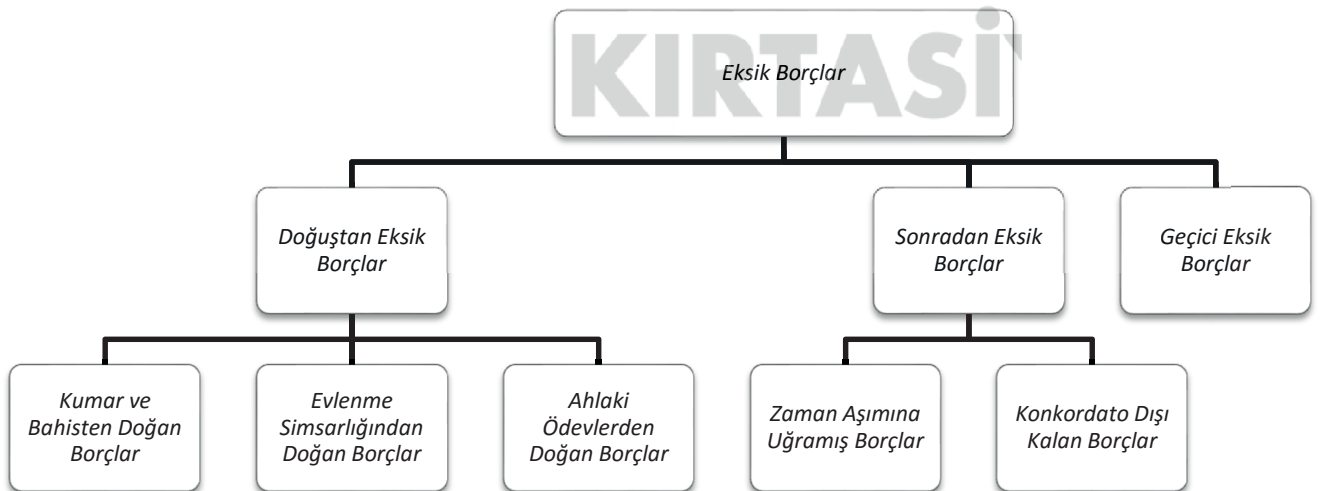
Eksik de olsa bir borç vardır.

Talep ve dava edilemez. Çünkü bu borçlar sorumluluk doğurmaz.

*Yapılan ifanın geri alınamaması. Borçlu sorumlu olmamakla birlikte eğer ifada bulunmuşsa bu ifayı geri alamaz. Borçlu **eksik borç** olduğunu bilmeden ifada bulunmuş olsa bile ifayı geri alamaz.*

!! Eksik borcun ifası alacaklı için bir sebepsiz zenginleşme yaratmaz. Bu ifa geçerli bir borç ifasıdır.

!! Borç ifa sebebiyle yerine getirildiğinden yapılan ifa bağışlama sayılmaz.

Butlan Sebepleri

Taraflardan birinin işlemi yaptığı sırada ayırt etme gücüne sahip olmaması

Ayırt etme gücünden geçici veya sürekli yoksun olmak sonucu değiştirmez.

Kişinin kendi kusuruyla ayırt etme gücünden yoksun olması da sonucu değiştirmez.

Sınırlı ehliyetsizlerin yasadışı işlemleri yapması. Bu işlemleri yasal temsilcileri de yapamaz. Bu işlemler onayla bile geçerli hale gelmez.

Kefalet sözleşmesini kefil sıfatıyla yapamazlar.

Önemli bağış yapamazlar.

Vakıf kuramazlar.

Rekabet yasağı taahhüdünde bulunamazlar.

Geçerlilik şekline uyulmaması.

İşlemin muvazaalı olması.

Sözleşmenin emredici kurallara, ahlaka, kamu düzenine veya kişilik haklarına aykırı olması.

Başlangıçtaki objektif imkansızlık.

Butlanın Sonuçları

Sözleşme kurulmuştur ancak yapıldığı andan itibaren kesin hükümsüzdür herhangi bir sonuç doğurmaz. Aradan belli sürenin geçmesiyle veya butlan sebebinin ortadan kalkmasıyla veya onayla geçerli hale gelmez.

Butlanla sakat işlem kendiliğinden geçersizdir bunun için -kural olarak- mahkeme kararı gerekmez. Mahkemeden alınacak karar (tespit kararı) alelade bir karardır yenilik doğurmaz. Ancak bu kuralın istisnaları

Notun Devamı İçin ...

ozisikhukuknotlar ▾

72
gönderi

9.897
takipçi

2.398
takip

☆ ÖZİŞİK KIRTASIYE ☆
Hukuk Hizmeti
⚖️ **Hukuk Fakültesi Ders Notları Bilgi & Sipariş** ⚖️
💎 DM & Whatsapp 💎
🔻🔻 **Shopier Magaza Siparis Linki** 🔻🔻
🔗 shopier.com/Ozisikkirtasiye

**DERS NOTLARINI
SİPARİŞİ İÇİN
ULAŞABİLİRSİNİZ**